

Έρευνες Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου:

- Έρευνα Γενικού Πληθυσμού (2023)
 - Έρευνα Ανάλυσης Αστικών Λυμάτων (2022)
-

Δρ. Χρίστος Μηνά

Πρόεδρος

Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ - 2023

Έρευνα Γενικού Πληθυσμού (2023)

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον σας παρουσιάζουμε τα κύρια ευρήματα της Έκτης Έρευνας Γενικού Πληθυσμού που διενεργήθηκε στην Κύπρο το 2023. Η έρευνα αυτή ακολουθεί την πολύτιμη σειρά που ξεκίνησε το 2006, με σκοπό να καταγράψει και να αναλύσει τις τάσεις χρήσης νόμιμων και παράνομων ψυχοδραστικών ουσιών, καθώς και εξαρτητικών συμπεριφορών στον πληθυσμό ηλικίας 15-64 ετών.

Συμμετείχαν **3500 άτομα**, επιλεγμένα με τη μέθοδο της πολυσταδιακής στρωματοποιημένης δειγματοληψίας.

Αναλύθηκαν δεδομένα για το κάπνισμα, τη χρήση αλκοόλ, ηρεμιστικών και τυχερών παιχνιδιών, καθώς και τη χρήση παράνομων ουσιών.

- **ΚΑΠΝΙΣΜΑ:** Παρατηρείται σταθερότητα στις συχνότητες χρήσης. Περίπου το 38% του πληθυσμού ανέφερε κάπνισμα κατά τον τελευταίο μήνα. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη διαχρονική σταθερότητα και στην ηλικία έναρξης του καπνίσματος (18 έτη) και την αυξημένη χρήση του ηλεκτρονικού τσιγάρου από νέους ηλικίας 15-34 ετών. Έξι στους δέκα καπνιστές έχουν καπνίσει ηλεκτρονικό τσιγάρο κατά τον τελευταίο χρόνο. Σε σχέση με το 2019 καταγράφεται σημαντική αύξηση στο ποσοστό των καπνιστών που δοκίμασαν το ηλεκτρονικό τσιγάρο (57% vs 21%).
- **ΑΛΚΟΟΛ:** Παρατηρείται σταθερότητα στις συχνότητες χρήσης, αλλά σε σχέση με το 2019 παρατηρείται μικρή αύξηση του ποσοστού ατόμων που έχουν μεθύσει τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους (46% vs 40%). Σε ό,τι αφορά την εξάρτηση από το αλκοόλ, χρησιμοποιώντας το εργαλείο της Rapid Alcohol Problem Screen – «RAPS», εκτιμήθηκε ότι περίπου 5,7% του πληθυσμού είναι εξαρτημένο στο αλκοόλ. Σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση στην εκτίμηση αυτή (4.5 το έτος 2019, 2.5% κατά το έτος 2016, 3,2% το έτος 2012).
- Όσον αφορά στις **αντιλήψεις των Κυπρίων για το αλκοόλ** και τις πολιτικές που το συνοδεύουν, βρέθηκε πως σε γενικές γραμμές, είναι έτοιμοι να υποστηρίξουν περιοριστικές πολιτικές που έχουν να κάνουν με πιο αυστηρά μέτρα τροχαίας. Επίσης, περισσότεροι από τους μισούς (52%) θεωρούν ότι το όριο ηλικίας για αγορά αλκοολούχων ποτών πρέπει να είναι τα 18 χρόνια, ενώ αρκετοί πρότειναν την αύξηση του ορίου στα 20 χρόνια (20%).

- **ΗΡΕΜΙΣΤΙΚΑ/ΥΠΝΩΤΙΚΑ:** Σταθερή η χρήση ηρεμιστικών/υπνωτικών. Η πρόσφατη χρήση ηρεμιστικών/ υπνωτικών εκτιμάται περίπου στο 5%. Συγκριτικά με το 2016, το ποσοστό παραμένει σταθερό. Το ποσοστό που έχει πάρει ηρεμιστικά/ υπνωτικά μέσα στους τελευταίους 12 μήνες καταγράφεται **σημαντικά ψηλότερο μεταξύ των γυναικών ηλικίας 55-64 ετών**. Ανάμεσα στα άτομα που χρησιμοποίησαν ηρεμιστικά/υπνωτικά κατά τον τελευταίο χρόνο, το 24% τα προμηθεύτηκε **χωρίς συνταγή ιατρού** (είτε από κάποιο γνωστό του, είτε από το φαρμακείο χωρίς συνταγή).
- **ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:** Χρησιμοποιώντας το «lie/bet questionnaire», εκτιμάται ότι περίπου το 4% του πληθυσμού παρουσιάζει προβληματική ενασχόληση με το στοιχηματισμό. Το αντίστοιχο ποσοστό κατά το 2019 ήταν ελαφρώς χαμηλότερο (3.6%).

- **ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ:**

Η πιο διαδεδομένη ουσία χρήσης συνεχίζει να είναι η κάνναβη, η χρήση της οποίας έστω και μια φορά σε όλη τη ζωή αναφέρθηκε από το 18% του πληθυσμού, παρουσιάζοντας στατιστικά σημαντική αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της προηγούμενης έρευνας (14%).

Αύξηση παρουσιάζεται στη χρήση της ουσίας τόσο κατά τον τελευταίο χρόνο όσο και τον τελευταίο μήνα καθώς και αυξητική τάση στην αποδοχή της νομιμοποίησής της. 1 στους 4 υποστηρίζουν ότι ...«Θα έπρεπε να επιτρέπεται στους ανθρώπους να κάνουν χρήση χασίς ή μαριχουάνας» με τα αντίστοιχα ποσοστά κατά τα προηγούμενα χρόνια να είναι μικρότερα.

ΈΡΕΥΝΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΥΜΑΤΩΝ - 2022

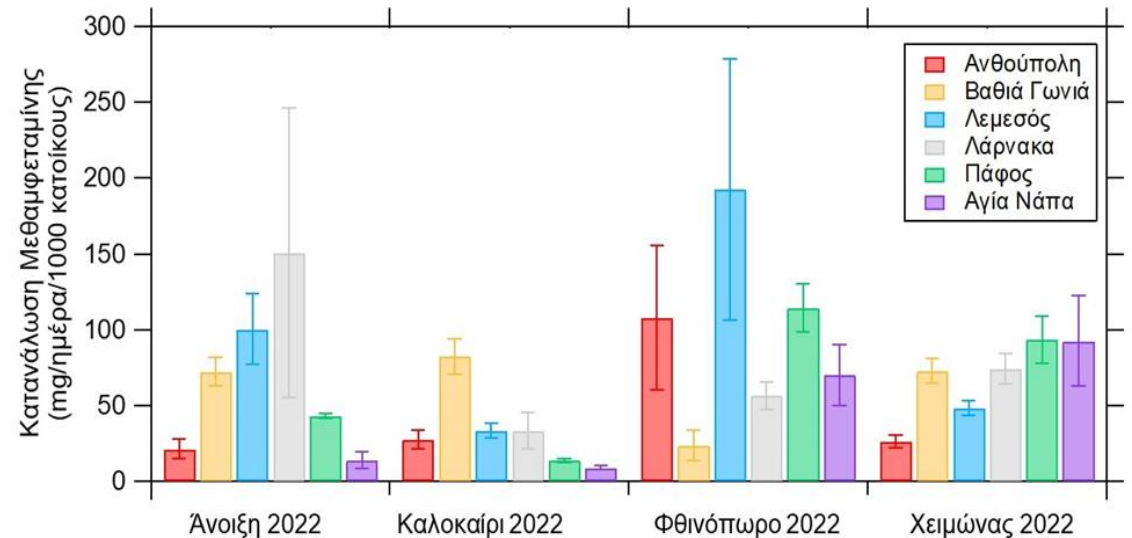
- Η έρευνα διεξάγεται στην Κύπρο από το Διεθνές Ερευνητικό Κέντρο Νερού 'Νηρέας' του Πανεπιστημίου Κύπρου.
- Αποσκοπεί στην καταγραφή των επιπέδων συγκεντρώσεων ναρκωτικών ουσιών στα αστικά λύματα, παρέχοντας μια ακριβή εικόνα για τις ποσότητες ναρκωτικών ουσιών που καταναλώθηκαν σε διάφορες επαρχίες και κατά διάφορες περιόδους.
- Στην έρευνα του 2022, μετρήθηκαν ουσίες και μεταβολίτες όπως η αμφεταμίνη, μεθαμφεταμίνη, MDMA, κοκαΐνη, κάνναβη, ηρωίνη, μορφίνη, οξυκοδώνη, μεφεδρόνη, κεταμίνη και άλλες.
- Οι μετρήσεις διεξήχθησαν τέσσερις φορές κατά το έτος, καλύπτοντας τις εποχές της άνοιξης, του καλοκαιριού, του φθινοπώρου και του χειμώνα.
- Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τις διακυμάνσεις στη χρήση αυτών των ουσιών τόσο από περιοχή σε περιοχή όσο και ανά εποχή, με έμφαση στις διαφορές στην εβδομαδιαία κατανάλωση και τις συγκρίσεις με προηγούμενα έτη.

- **Κοκαΐνη:** Η κοκαΐνη παρουσιάζει έντονο εβδομαδιαίο προφίλ, και υποδεικνύει μεγαλύτερη χρήση της ουσίας κατά το σαββατοκύριακο.
- **Μεθαμφεταμίνη:** Παρουσιάζονται σημαντικές διακυμάνσεις κατανάλωσης μεθαμφεταμίνης ανά περιοχή.

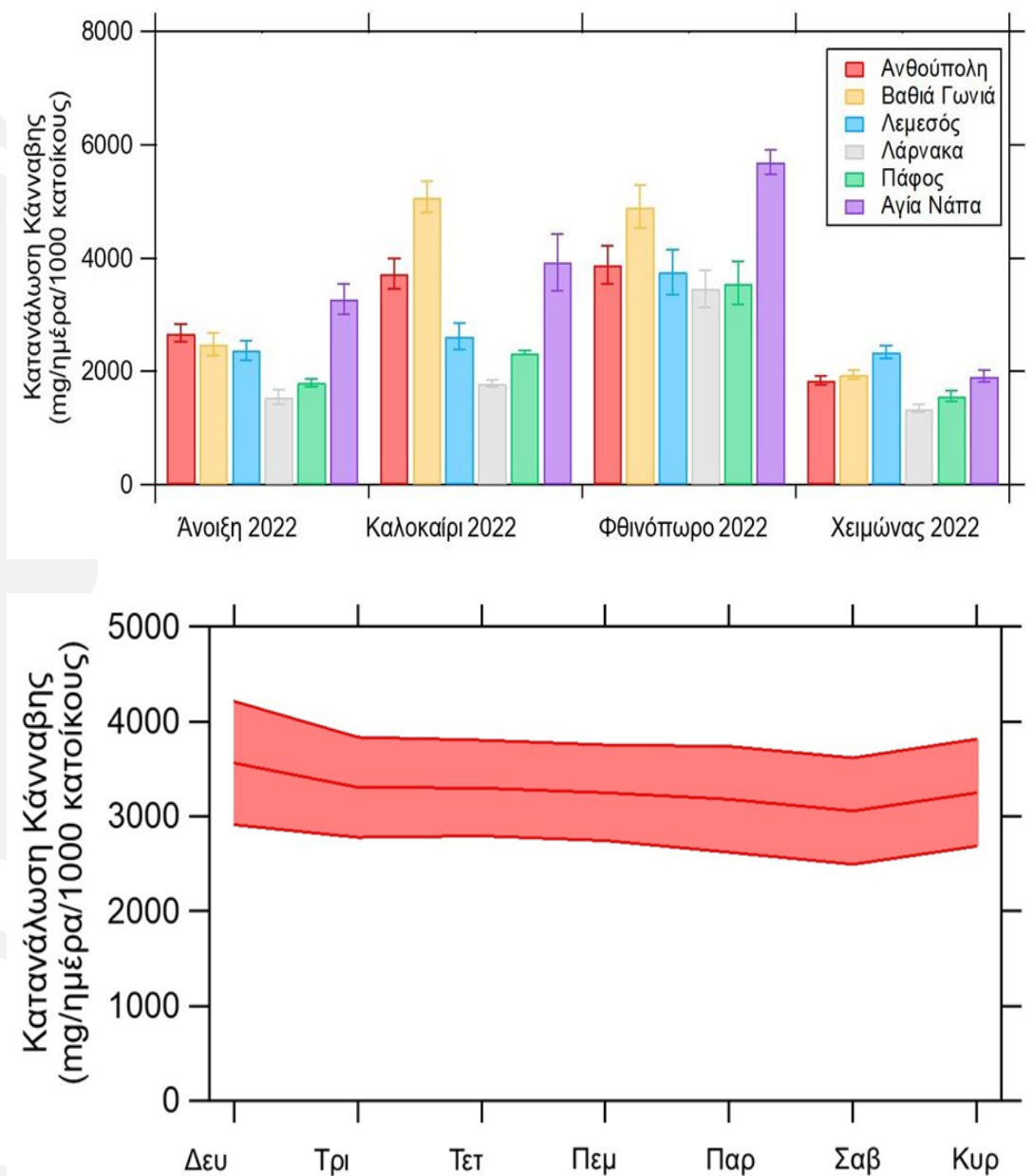
Το Φθινόπωρο παρουσιάζεται υψηλότερη κατανάλωση στη Λεμεσό και την Πάφο, ενώ το καλοκαίρι στη Λάρνακα και τη Λεμεσό, με τη μεγαλύτερη χρήση να συμβαίνει κατά το Σαββατοκύριακο. Διαχρονικά Παρουσιάζεται Αυξητική τάση.

- **Έκστασι (MDMA):**

Παρατηρείται μεγαλύτερη κατανάλωση κατά τη περίοδο των Χριστουγέννων σε αρκετές πόλεις (Λευκωσία, Λάρνακα και Λεμεσό), ενώ ιδιαίτερα υψηλή είναι η κατανάλωση την περίοδο του καλοκαιριού στην περιοχή της Αγίας Νάπας.

- **Κάνναβη:** Το εβδομαδιαίο προφίλ: είναι αρκετά σταθερό, υποδεικνύοντας ότι η κατανάλωση της ουσίας δεν εξαρτάται από την ημέρα της εβδομάδας.
- Αρκετές μεταβολές καταγράφει η κατανάλωση κάνναβης το 2022, με υψηλότερη κατανάλωση το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Αναμόρφωση Πολιτικών & Αντιμετώπιση του Φαινομένου της Ουσιοεξάρτησης

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Ερευνητικές
Συνεργασίες

Ανοικτή
Πρόσβαση &
Δημοσιοποίηση
Στοιχείων

Δημόσια
Συζήτηση

Αναγνώριση και
κατανόηση του
φαινομένου

Προγράμματα ΑΑΕΚ

- **ΘΕΡΑΠΕΙΑ**

Δομές Εφήβων & Οικογένειας (4)

Δομές Αποτοξίνωσης από Παράνομες Ουσίες Εξάρτησης (2)

Δομές Απεξάρτησης Εσωτερικής Διαμονής (2)

Δομές Απεξάρτησης Εξωτερικής Διαμονής (14)

Δομές Αποτοξίνωσης και Θεραπείας από το Αλκοόλ (1)

Δομές Υποκατάστασης (5)

Κέντρα Άμεσης Πρόσβασης (1)

Δομές Θεραπείας για το Κάπνισμα (1)

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ:

- 15 αδειοδοτημένα εκ των οποίων τα 12 επιχορηγούνται μέσα από τη διαδικασία προκήρυξης υποβολής προληπτικών προγραμμάτων από την ΑΑΕΚ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

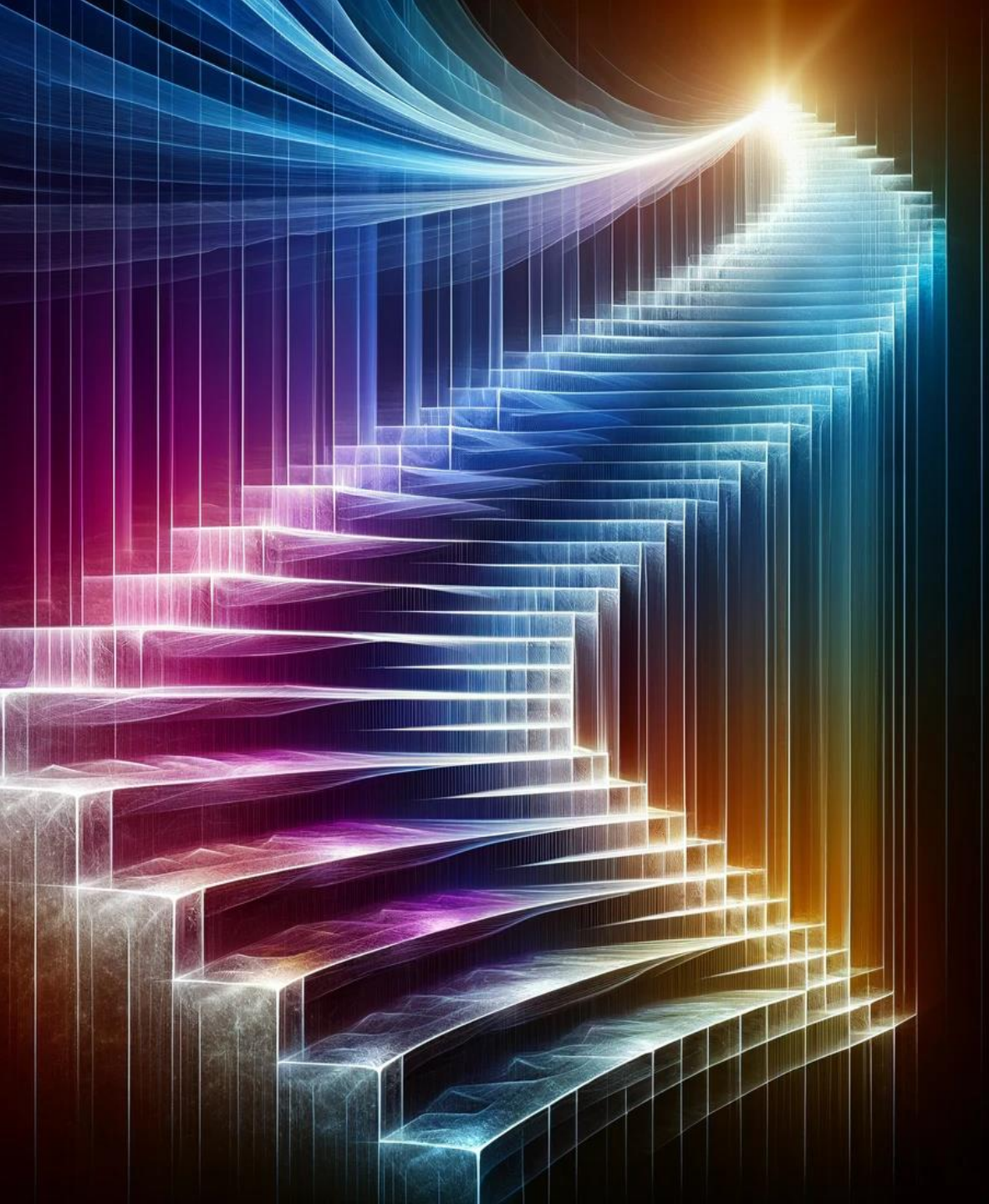
- 33 Θεραπευτικά Κέντρα (14 κρατικά και 19 μη κρατικά)
- Η ΑΑΕΚ χρηματοδοτεί πλήρως την λειτουργία δύο Θεραπευτικών δομών για ανήλικους (το Κέντρο Θεραπείας Εσωτερικής διαμονής Ανηλίκων/Νεαρών - «Αγία Σκέπη» & Σταθμός Συμβουλευτικής Ανηλίκων «Αποφασίζω – 18 κάτω»).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ

- Με σκοπό να στηρίξουν τα άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη μετάβαση από το θεραπευτικό σύστημα στην κοινωνία

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΛΑΒΗΣ

- Αυτόματες μηχανές παροχής κουτιών μείωσης της βλάβης (Vending Machines), κινητές μονάδες μείωσης της βλάβης, ειδικά διαγνωστικά tests (rapid tests) καθώς και παρεμβάσεις για την παροχή ναλοξόνης

Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

- Στο Επίκεντρο ο Άνθρωπος και τα Δικαιώματα του.
- Προώθηση πολιτικών βασιμμένων στις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς κατευθύνσεις.
- Παροχή προσβάσιμων υπηρεσιών πρόληψης, θεραπείας, μείωσης της βλάβης, μείωσης της προσφοράς και κοινωνικής στήριξης.
- Επιστημονικά Τεκμηριωμένες πολιτικές, σε στοχευμένες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.
- Πολυθεματική & Ολιστική Αντιμετώπιση των Εξαρτήσεων με τη στήριξη της Πολιτείας και συνεργασία με Κρατικούς και ΜΚΟ φορείς.
- Διαρκής Προσπάθεια Ελαχιστοποίησης της περιθωριοποίησης, αποκλεισμού και απομόνωσης των Εξαρτημένων Ατόμων – Κοινωνικού Στίγματος.